

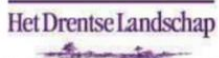
Avontuurlijke Slootjesdag

Zondag 16 juni van 13.30 tot 16.00 uur. Zoek de grote spinnende wateror, ontdek wie er in de zomer op water kan schaatsen en probeer de snelste zwemmers van de sloot te vangen. Neem je familie mee voor een middagje langs de waterkant in het park. Word jij de Slootjesonderzoeker van 2019? Met de IVN-Slootjesdag beleef je met het hele gezin het avontuurlijke gratis uitje aan de waterkant. Meld je aan via de website, zodat de organisatie voor jou een button en stickervel kan reserveren. Wie zich aanmeldt en meedoet kan tijdens de Slootjesdag broodjes bakken, ijsje eten of juist een kopje koffie drinken. Koffie en thee tegen een kleine vergoeding. Alle leeftijden, geen kosten, wel aanmelden: hoogveenivn@gmail.com.

Zomerwandeling

Zondag 16 juni vanaf 13.00 uur: een zomerwandeling met Harald de Graaf van Stichting Het Drentse Landschap. Verzamelen om 13.00 uur bij het Tonckenshuys in Zuidwolde en om 13.15 uur bij Dorpshuis Drogteropslagen. De wandeling duurt 2 uur. We komen terug bij het dorps-huis voor een kop koffie of thee en even napraten.

▶ Staan we boven de natuur om die onbepaald te gebruiken?

Er is een hemelsbreed verschil tussen de mens die in geologische tijd volkomen van de natuur leefde en de mens die in de twintigste eeuw een ecologische crisis heeft veroorzaakt.

Hero Moorlag

Ooit haalde de mens alles uit de natuur zonder het ecosysteem geweld aan te doen. Jagen, verzamelen van vruchten en landbouw op heel kleine schaal. Uitgeputte raatakkers, de Celtic fields, werden door de natuur heroverd. Restanten van raatakkertjes zijn tot op heden te zien in het eeuwenoude cultuurlandschap van de Kampeheide bij Assen en in het Hijker-veld. Meteen liggen daar grafheuvels van de eerste bewoners van Drenthe. Zogauw de techniek haar intrede doet, verandert alles, vooral na voortschrijdend inzicht door de eeuwen heen. Misschien is de ploeg wel het begin geweest. Eerst gemaakt van een deel van een hertengeweï, later van ijzer. Een scherp mes doorklieft de aarde en een keurblad keert de grond om. Onkruiden verdwijnen onder de grond, vruchtbare aarde komt boven te liggen. Inzaaien, laten groeien en oogsten. In feite doen we dat nu nog.

Twee gezichten

Zijn we van oorsprong vegetarier? Je zou het zeggen als je Adam en Eva in het Paradijs ziet. Ze aten vruchten en waarschijnlijk knollen. Dieren werden niet gedood. De natuur had slechts één gezicht: goede natuur. Volgens het boek Genesis is de Bijbel veranderde dat na de zondeval. Er werden wél dieren gedood, om te offeren en om te eten. De natuur kreeg twee gezichten: goede natuur en vijandige natuur. De mens moest zich wapenen tegen wilde dieren als leeuw, tijger, beer en wolf. Wilder-

Detail van het schilderij 'Paradijs' uit 1745 in het Vaticaan Museum.

Hero Moorlag ©

nis is eeuwenlang een negatief begrip geweest. De eerste bewoners van ons land, jagers en verzamelaars, moesten dagelijks knokken tegen een vijandige natuur. Tootdat er gehuchten en dorpen ontstonden met een sociale structuur die veiligheid bood. In de Middeleeuwen ontstonden ommuurde steden. De vijandige natuur werd buitengesloten, maar er werd alles aan gedaan die natuur naar de hand van de mens te zetten. In de christelijke westerse cultuur was dat gewoon stelregel. De natuur was ervoor om te worden betuigd. Nederlandse protestanten gingen daartoe al in de achttiende eeuw naar Amerika. De woeste prairie moest in cultuur worden gebracht. Dat was je christelijke opdracht. Je moet heersen over alles wat leeft en daarom de wildernis bestrijden. Wildernis heeft

geen waarde, vond men. Krijgt pas waarde als je hem temt.

Consumptie en verspilling

Er is een tijd geweest, in de negentiende eeuw, dat men de natuur opwaardeerde. Je kon je in min of meer gecultiveerde natuur ontspannen en dieren en planten hadden toch ook rechten. De verzamelingen in rariteitenkabinetten spreken boekdelen. Van alles werd verzameld: dieren (vooral insecten), planten en mineralen. Eigenlijk werd de natuur geplunderd. Vanaf 1850 zorgde de technische vooruitgang in de vorm van industrialisatie voor meer consumptie en dus meer verspilling van grondstoffen. Natuurbeschermers als Jac. P. Thijssse (1865-1945) grepen in. Natuur moet ook gewoon natuur kunnen blijven, vond hij. Dat zou de biodiversiteit ten goede ko-

men. De grote natuurorganisaties ontstonden. De scheiding tussen cultuur en natuur werd en is soms zo groot, dat een beschermd bosje of heideveld als een bloempot in het landschap ligt met geen enkele natuurlijke overgang. Vijandige natuur is er niet meer, ook niet in de Oostvaardersplassen. Alle zogenaamde natuur staat zwaar onder druk van mest, bestrijdingsmiddelen en recreatie. Als er rond Hoogveen zonneweiden moeten worden aangelegd, moeten we knokken voor inpassing in het landschap. Ach alstublieft gemeente, neem de regie over de aanleg van een struweel van inheemse struiken rond elke zonneweide. Stel eisen, zodat een win-win situatie ontstaat. Er gloort hoop. De landbouw zal in de komende tijd moeten veranderen, mede onder invloed van de klimaatcrisis.

Ze dansen in mijn voortuintje rond klaprozen

Eigenlijk heb ik maar een ienienie tuintje voor het huis. Niet keurig aangeharkt, voor een hark is geen ruimte. Ook niet voor een schoffel, want alles wat er groeit mag er zijn en als ik het te veel vind, heb ik een paar handen aan het lijf die kunnen wieden. Je weet eigenlijk niet wat onkruid is en wat geen onkruid is, zei iemand ooit tegen mij. Het deed een beetje pijn aan mijn groene hart. Dat niet iedereen van mijn manier van tuintieren houdt, kan ik snappen, maar om nu wat meewarig naar mijn tuintje te kijken en dan zeggen dat je het verschil bijna niet ziet tussen onkruid en dat wat voor een 'gewone' plant kan doorgaan, dat gaat mij te ver. Ik keek met hem mee en kwam tot de conclusie dat het wel meeviel. 'Hier kun je lekkere pesto van maken', zei ik en greep wat vers zevenblad uit de tuin. De ogen werden iets groter er verscheen een zuinig lachje. Het ontlokte een opmerking: 'Ja, dat zal!'

Klaprozen en vingerhoedskruid in mijn voortuintje.

Grietje Loof ©

Insecten en vogels

Ik lachte uitbundig en zei dat ik ontzettend blij ben met mijn kleine friemeltuintje en dat bijtjes, vlinders en andere insecten er ook blij mee zijn. Als ik tuintjes zie waarvan de bodem keurig aange-

harkt is, dan word ik wel een beetje droevig. Die mooie zwarte grond, daar past perfect een plantje bij. Zo een die goed is voor bij en vlinder. Waar je zelf blij van wordt als je een poosje gaat zitten kijken. Alleen naar zwarte grond kijken,

daar ben je snel klaar mee. Maar als er iets groeit en bloeit is er veel meer te zien. Als insecten te eten hebben in de tuin dan hebben vogeltjes ook te eten. In stenen tuinen hebben bestjes niets te zoeken. De actie 'Steen eruit, plant erin', zoals dit voorjaar door tuincentra werd gehouden, leverde toch heel veel planten op. Ook de actie van de grootgrutter over insecten sloot er mooi bij aan. We kunnen er niet meer omheen, het gaat slecht met bijen en vlinders. En dan gebruiken we heel graag het woord 'Biodiversiteit'. Wat is er nu belangrijk? Niets anders dan te zorgen voor alles wat leeft en groeit, zodat er voor de toekomst NATUURLIJK ook genoeg te genieten (over)blijft. In mijn tuintje is het een drukte van belang en dansen de klaprozen door de bezoekers van de bij. En nu naar buiten, want daar gebeurt het!

Grietje Loof,
IVN-afdeling Hoogveen